

In de vroegere zaal van Oenemastate bevindt zich een plafondschildering van de Amsterdamse schilder Matthias van Pelckum. Het is een mythologische tafereel met een krijgsgod, vermoedelijk Ares, die op een wagen door de wolken rijdt.

De historische ambiance van Oenemastate

Heerenveen bezit twee staten: Crackstate, waarin het gemeentehuis is gevestigd en Oenema, de oudste van de twee.

Al in 1586 stond hier een voornaam huis dat Moerborch werd genoemd. De state had een L-vormige plattegrond met een traptoren met ui-vormige bekroning, in de binnenhoek.

De hoge voorgevel was vier kruisramen breed en had een mooie versierde top. In 1663 bewoonden de grietman van Weststellingwerf Ernst Willem van Haren en zijn vrouw Catharina van Oenema de state. Zij lieten in de zaal een fraaie plafondschildering aanbrengen. In de 18de eeuw woonde er het adellijk geslacht Grovestins, die het van de Van Harens had geërfd. In de tweede helft van de 18de eeuw werd de traptoren afgebroken.

De familie Grovestins verkocht het pand in 1828 aan de grietenij Schoterland, die er het grietenijhuis in onderbracht. Veertien jaar later liet men achter het gebouw een wandeltuin met slingerende paden voor de ingezetenen van Heerenveen inrichten. De aanleg werd uitgevoerd door Lucas Pieters Roodbaard. Van de tuin rest helaas niets meer. In 1876 werd de linkervleugel van de oude state afgebroken. Er verrees een nieuwe gevel, aangepast aan de rijk versierde 17de-eeuwse gevel van de oude Oenemastate. De topgevel verdween en de nieuwe gevel kreeg een kroonlijst, terwijl de ramen een indeling in T-vorm kregen. De state werd in 1968 gerestaureerd en als belastingkantoor ingericht.

Toen zijn de ramen weer van een 18de-eeuwse roedeverdeling voorzien. Sinds enkele jaren is in Oenemastate een grand café gevestigd. Het pand bezit een interessant interieur met in de vroegere zaal de plafondschildering. In de gang bevinden zich fraaie kariatyden, dragende vrouwenfiguren. En er zijn nog oude betimmeringen. In deze historische ambiance is het goed toeven voor de belangstellenden van staten en stinzen.

Drs. Rita Mulder-Radetzky

In alle staten nieuwsbrief van de stichting Staten en Stinzen
Nummer 6 december 2007

Epemastate, Ysbrechtum

IN ALLE STATEN

Geslaagde presentatie; bedreigingen blijven

Op dinsdag 2 oktober 2007 was op Epemastate te Ysbrechtum de presentatie van de nieuwe brochure, alsmede de première van de film over de staten en stinzen in Zuid-Fryslân. Gastheer jonkheer mr. Tj. van Eysinga heette de aanwezigen op de hem kenmerkende humoristische wijze van harte welkom. Het bestuur was blij verrast met de grote opkomst. Voorzitter Bearn Bilker toonde zich wel bezorgd over een aantal zaken. Zo is het vreemd dat Oranjewoud geen enkele beschermde status heeft. Met de komst van een onderwijscomplex bij landgoed Kippenburg onder Oudemirdum is de stichting erg ongelukkig. Er zijn ook bedreigingen voor het Eysingahuis in Leeuwarden vanwege de verhuizing van het Fries Museum. De aanwezigen waren zeer te spreken over de kwaliteit van de nieuwe film: 'in boppeslach' zo was de algemene reactie. Na de presentatie van de film kwam uit vervolgen tijden dominee Craandijk Epemastate binnen lopen. Hij heeft in 1884 het boek 'Wandelingen door Nederland' geschreven. Hij feliciteerde de stichting met de mooie brochure, geschreven door Rita Mulder-Radetzky en overhandigde het eerste exemplaar aan gedeputeerde mevr. mr. drs. J.A. de Vries. Naar aanleiding van de bezorgde woorden van de heer Bilker deelde zij mee dat het landgoed Oranjewoud op grond van de Monumentenwet een beschermde status krijgt toegewezen. Wat betreft de school bij Kippenburg heeft de provincie in principe ingestemd met deze locatie, waarbij terdege rekening gehouden wordt met Kippenburg. Het monumentale karakter van het Eysingahuis is op grond van een 'masterplan' gewaarborgd. De heer A. Hendriks, directeur van toeristisch bureau Friesland-Holland vertelde tenslotte over een arrangement, waarbij met een touringcar langs de Friese staten wordt gereden.

Franke Doting

De stichting Staten en Stinzen heeft als doel de bekendheid van de staten en landhuizen in Fryslân te vergroten en het bezoek te bevorderen. Daarnaast wordt gestreefd naar een klimaat waarin behoud en beheer vanzelfsprekend is. Stichting Staten en Stinzen, Postbus 137 8900 AL Leeuwarden. 058-266 66 17 e-mail info@statenstinzen.nl website www.statenenstinzen.nl Redactie Nieuwsbrief Franke Doting Rita Mulder-Radetzky en Tom Sandijck. Fotografie Epemastate en Rienk Terpstra. Ontwerp Buro Invorm.

ACTIVITEITEN WINTER 2007/8

U vindt hier een keuze uit de vele activiteiten die deze winter plaatsvinden op en rond de Friese staten. Voor informatie over openingstijden en dergelijke raadpleegt u website of telefoon. De agenda loopt tot het voorjaar van 2008. Dan verschijnt de volgende nieuwsbrief met een actuele agenda.

■ Leeuwarden, Nationaal Keramiekmuseum Prinsessehof

Expositie 'Pretty Dutch',
18de-eeuws Hollands porselein en moderne relectie.
t/m 13 januari

Expositie Liefde & Hebzucht # 1

Gepassioneerde keramiekverzamelaars tonen de mooiste,
dierbaarste en opmerkelijkste stukken uit hun privé-collectie.
t/m 7 januari

Expositie Hangen en Staan

Porseleinen beelden van kunstnares Anne-Marie van Sprang.
t/m 9 maart

Expositie Levenswerk 05 - Johan van Loon

Vijfde oeuvre in de serie solopresentaties van toonaangevende
Nederlandse keramisten.
t/m 4 mei
www.prinsessehof.nl

■ Jelsum, Dekema State

Winterlichtjesweekenden, met sfeervolle activiteiten
8/9 en 15/16 december
www.dekemastate.nl

■ Veenwouden, Schierstins

Expositie kerststallen uit de hele wereld.
15 december t/m 5 januari

Kerstconcert met jong talent:

Anneloes Volmer (zang) en Annemieke Boot (piano)
zaterdag 22 december, 20.00 uur
www.schierstins.nl

■ Wergea, Ald Slot

Bezoek het Ald Slot bij stemmig kaarslicht.
Kerstexpositie 'Flonkerend glas'. Glassierkunst en vormge-
ving, glas versieren door middel van etsen, slijpen en grave-
ren en brandschilderen en maken van glas-in-loodramen.
16 t/m 30 december
Info: 058 - 255 31 52, b.g.g. 213 14 83

■ Ysbrechtum, Epemastate

Rondleidingen, doorlopend tussen 15.00 en 17.00 uur
donderdag 27, vrijdag 28 en zaterdag 29 december.

Dineren op bovengenoemde dagen vanaf 18.00 uur.
Alleen op reservering. Info 0515 - 41 24 75
www.epemastate.nl